

Hospice De Duinsche Hoeve

Hospicezorg; door welke bril kijk jij?

Op 13 oktober jl. organiseerde hospice de Duinsche Hoeve een symposium voor een breed publiek, ter ere van het 12,5-jarig jubileum. Een mooi moment om terug te blikken, vooruit te kijken en stil te staan. Voor een brede doelgroep was deze scholing samengesteld, waarbij de medewerkers van het hospice grotendeels zelf de inhoud verzorgden. Een vorm van professionaliteit zoals de dagvoorzitter het mooi verwoordde. Allereerst blikte de tweekoppige directie terug op de afgelopen 12,5 jaar. Zij werden in een interview stevig aan de tand gevoeld, waarbij zeker ook gelachen kon worden. Daarna nam een architect ons mee in welke invloed ruimte en de omgeving heeft op de gast en zijn naasten. Met prachtige voorbeelden liet zij zien hoe één en één drie kan worden.

Hospicezorg kan niet zonder samenwerking. Een huisarts uit de omgeving schetste samen met een van de artsen van het hospice en de verpleegkundig specialist een scenario waarbij door tijdige en goede samenwerking een opname voorkomen werd.

In de pauze konden de symposiumbezoekers de benen strekken, vonden mooie ontmoetingen plaats en werd vol verwachting uitgekeken naar het tweede deel.

De geestelijk verzorger nam ons mee de diepte in. Een pleidooi om niet weg te kijken voor sterfelijkheid. Hoe verweven we het sterven anno 2023 in ons drukke bestaan? Mag het sterfproces de tijd krijgen die het vraagt? Aanwezigen waren merkbaar onder de indruk van deze overwegingen. En tenslotte was het de beurt aan de medisch

directeur. Zij gaf ons een openhartige inkijk in de verschillende wegen naar de dood en raadde ons aan de komende dagen onze website te bezoeken voor achtergrondinformatie. Met dit huiswerk op zak verliet iedereen de zaal op weg naar een afsluitende borrel. Maar niet voordat de middag muzikaal werd samengevat op een komische wijze; de melodie zal bij velen nog door het hoofd spelen. Op naar het volgende jubileum, proost!

Ellen Vermunt, verpleegkundige

NIEUWSBRIEF DECEMBER 2023

Natuur rondom het hospice - Bijzondere paddenstoelen

In oktober stonden er twee zeldzame paddenstoelen in de tuin van het hospice. Als eerste de Spechtinktzwam waarvan we in 2022 ook al een exemplaar hadden gezien. Deze paddenstoel is nooit eerder in regio 's-Hertogenbosch waargenomen. De naam van deze soort is afgeleid van het verenkleed van de grote bonte specht, die ook zo zwart-wit gevlekt is. Dit jaar waren er diverse exemplaren te zien in de voortuin. Als de paddenstoel vergaat scheurt de hoed in en wordt de rand inktzwart en druppelen er inktdruppels af.

De tweede paddenstoel die we in de tuin van het hospice zagen is de Inktviszwam, een schimmel uit de grote stinkzwammenfamilie. De inktviszwam is oorspronkelijk afkomstig uit Australië en Tasmanië en is in 1921 voor het eerst in Europa gesignaleerd. Waarschijnlijk zijn sporen van de Inktviszwam meegekomen met Australische troepen tijdens de Eerste Wereldoorlog en heeft deze zwam zich zo geleidelijk over grote delen van Europa verspreid. De soort heeft een vruchtlichaam waarvan de vorm doet denken aan een inktvis. Hij ontwikkelt zich uit een liggend (duivels)ei waaruit vier tot zeven slanke lange armen groeien die aanvankelijk met de toppen met elkaar zijn verbonden. Daarnaast is deze soort te herkennen aan de karakteristieke kadavergeur.

*Henk Vennix,
vrijwilliger van de tuinploeg*

als meerdere medicijnen samen gebruikt moeten worden. Dat heet polyfarmacie met een duur woord. In dat geval moet ik er voor zorgen dat de medicijnen elkaar niet in de weg zitten, doordat ze elkaars werking teniet doen of juist extra versterken. Een voorbeeld hiervan is dat een bloeddrukpil het effect kan hebben dat de puffer tegen benauwdheid niet goed meer werkt. Dat moeten we voorkomen. Als apotheker heb ik dus de gespecialiseerde kennis over alles over medicijnen.

Door mijn deskundigheid in te zetten bij de samenwerking met alle andere lokale zorgprofessionals, zoals bijvoorbeeld huisartsen, artsen in het hospice en de wijkverpleging, komt goede zorg voor de gebruiker tot stand. Voor jong en oud, ziek of gezond, in het begin van het leven, of juist aan het einde van het leven.

*Lisa Konickx,
openbaar apotheker specialist*

Lichtjesticht

Op woensdag 11 oktober herdachten we in het hospice de levens van 63 mensen voor wie we tot het laatst toe mochten zorgen. Dat deden we door middel van een lichtjesticht waarbij iedere naam verlicht werd door een kaarsje. Lopend langs al die lichtjes, langs al die namen, realiseer je je dat bij elke naam een verhaal hoort. Nabestaanden stonden samen stil bij wie ze missen en vonden het fijn om zo met elkaar samen te komen en te voelen dat er velen met hen zijn, die leven met gemis. "Je voelt op zo'n avond dat je niet alleen bent en het is gek, maar dat troost toch." Het beluisteren van een gedicht of de prachtige zang van het hospicekoor, gaven de avond sfeer en verdieping. Tot slot mochten vooral de koffie en huisgemaakte cake niet vergeten worden. De kracht van de avond zit 'm toch altijd weer in de ontmoeting met mensen die op zo'n belangrijk moment in je leven, met je mee opliepen.

*Madeleine Kievits,
geestelijk verzorger*

De apotheker is geneesmiddelexpert

Als apotheker zorg ik ervoor dat iedereen die medicijnen nodig heeft, deze veilig kan gebruiken. Of de gebruiker nou thuis woont, in een verpleeghuis verblijft of in het hospice te gast is. Van jong tot oud, ziek of gezond.

Alle zorg rondom het medicijn heet farmaceutische zorg. Voor het welzijn van de gebruiker is het noodzakelijk dat het juiste medicijn gekozen wordt en is

goede advisering en begeleiding nodig. En dat kan soms best ingewikkeld zijn.

Veilig medicijnen gebruiken kan erg complex zijn als iemand een aandoening heeft waar medicijnen invloed op hebben. Een type antibioticum kan bijvoorbeeld niet altijd gebruikt worden door mensen met een hartritme stoornis. Ook kan het complex zijn

Stage lopen in het hospice

Hallo ik ben Floor, 21 jaar en zit inmiddels in het laatste jaar van mijn HBO-V opleiding. In het derde leerjaar (februari - juni 2023) ben ik de minor palliatieve zorg gaan doen. Ik was erg benieuwd naar deze tak van de zorg en wilde dit graag in de praktijk meemaken.

Gedurende mijn stage heb ik veel gezien en meegemaakt. En dan bedoel ik niet alleen het aantal mensen dat ik heb zien overlijden. Maar juist de mooie momenten die samen met de familie worden doorgebracht en de kleine dingen waar de gasten zo van genieten. Bijvoorbeeld een massage, de haren krullen, buiten een frisse neus halen.

Maar ook het eten is iets waar de gasten echt van genieten: een plakje cake op donderdag, frietdag op vrijdag.

Als stagiaire sta je boventallig ingepland en er is ook vrijheid om wat met de tijd te doen. Zowel zorg voor de gasten als voor mijn studie. Ik wilde graag de gasten echt leren kennen, en de gasten wilde mij ook leren kennen.

Zo was er een mevrouw die zo dankbaar was en steeds een knuffel gaf als ik haar had geholpen. Als ik na het weekend weer terug kwam vroeg ze hoe mijn hockey wedstrijd was geweest of hoe het mijn vriend was. Die band die ontstaat tussen de gast en zorgverlener vind ik iets heel bijzonders.

Deze stage heeft laten zien wat palliatieve zorg inhoudt en hoe er in het hospice vorm aan gegeven wordt. De warme zorg die geleverd wordt voor de gasten en naasten vind ik echt mooi. Ik heb door deze stage ook bevestiging gekregen dat mijn hart echt ligt bij de palliatieve zorg.

Terugblik op de scholing "Levensende, zien en zijn"

In de mooie omgeving van het Dominicanenklooster in Huisen hebben wij twee dagen deelgenomen aan het programma "Levensende, zien en zijn" onder begeleiding van Anne Goossensen en Sylvie de Kubber.

De onderwerpen het "zijn" in de laatste levensfase en het "zien en luisteren" bij het levensende stonden centraal. De dagen waren gebaseerd op het boek: "Daar doe ik het voor". Een boek over de ervaringen van vrijwilligers in de palliatieve zorg door middel van een brievenproject.

De dagen bestonden uit een theoriegedeelte en een interactief gedeelte, waarbij veel ervaringen en voorbeelden werden uitgewisseld.

Er waren diverse oefeningen in groepjes, waarvan de uitkomsten later in de kring besproken en toegelicht werden. De voornaamste uitkomsten en tips willen we jullie niet onthouden.

Een bewustwording van het "zien en zijn" wat we allemaal al doen.

- Ik neem me voor zonder plan naar de gast te gaan, zodat ik er kan zijn. Als ik een plan heb kan ik er niet zijn en ook niet zien.
- Luisteren bestaat voor 9 % uit het gesproken woord, 37% uit de manier waarop iets gezegd wordt en 54% is uitstraling en lichaamstaal. Ben je daarvan bewust, wanneer je naar iemand luistert.
- Wees je bij het "zien en zijn" bewust van je eigen filters. Hiermee bedoelen we je afkomst, geloof, opleiding, trauma's, cultuur, etc. Ben je bewust van jouw "zien en zijn".

- Maak mismatches bespreekbaar. Bespreek een wanverhouding met de gast.
- Zelfbetrapping. Corrigeer jezelf wanneer je merkt dat je een foute inschatting maakt of een vooroordeel hebt.
- Blijf jezelf. Speel geen spel, voer geen toneelstukje op.
- Ben minder oplossingsgericht.
- Hoe wil je dat ik luister? Wil je een antwoord, raad of alleen je verhaal vertellen?

Wij kijken met plezier terug op deze dagen en het was fijn om met de thema's aan de slag te gaan.

*Corine van Hees en Jan Habraken,
zorgvrijwilligers*

Werken op een natuurbegraafplaats

Onze verpleegkundige Karin Feijen werkt al bijna twaalf jaar in het hospice, het liefst in de nachtdienst. Sinds drie jaar is ze ook vrijwilligster op een natuurbegraafplaats. Ze vertelt daar heel enthousiast over.

“Drie jaar geleden ben ik naar een open dag geweest op natuurbegraafplaats de Maashorst in Schaijk. Het was een openbaring voor mij. Een prachtige plaats midden in de natuur. In eerste instantie denk je niet aan een begraafplaats maar de boomschijven met namen erop laten anders zien. We werden rondgeleid door een medewerker. Het was een prachtige wandeling. Je kunt daar een plekje kopen voor een graf. Je moet dan naar een notaris om dat plekje in een akte vast te leggen. Je hebt dan een eeuwigdurend graf. Het graf wordt gekenmerkt door een boomschijf. Deze vergaat na een aantal jaren en dan heb je de coördinaten nog via een app. Als straks alle graven bezet zijn gaat het hele terrein over naar natuurmonumenten die het dan gaat beheren en in deze staat laat voortbestaan.

Ik vond het zo'n mooie plek dat ik me heb aangemeld als vrijwilliger die dag. Mijn vader heeft vroeger een boomkwekerij gehad en ik was altijd met hem op het land. Dat miste ik heel erg. Ik was het werken in de natuur wel gewend. Intussen heb ik al heel wat dagen meegewerkt. Het werk varieert van het bemesten van bomen, het snoeien ervan, onkruid uitsteken, graven, scheppen en nog meer voorkomende werkzaamheden. Ik heb ook al twee keer mee mogen helpen om een graf te sluiten. Tussendoor is het natuurlijk erg gezellig en lunchen we samen en drinken we koffie. Vaak ben ik de enige vrouw tussen de mannen. Heerlijk is dat. Zoals ook in het hospice hebben de mannen ook altijd wat gallige humor. Dat vind ik erg gezellig. Op het terrein ligt een grote dassenburcht. Een enorm omgewoeld stuk bos. Leuk om dan weer nieuwe ingangen te ontdekken. Ik leer van de mannen ook van allerlei planten, bomen en dieren kennen. Het is een verrijking voor mij. Lekker buiten mezelf in het zweet werken en dan met zwarte handen voldaan naar huis.”

*Karin Feijen,
verpleegkundige*

Colofon

Nieuwsbrief Hospice De Duinsche Hoeve is een uitgave van Hospice De Duinsche Hoeve in Rosmalen. Hospice De Duinsche Hoeve is een kleinschalig gasthuis voor palliatieve zorg aan gasten voor wie het niet mogelijk of niet wenselijk is om hun laatste levensfase thuis door te brengen.

Adres- en contactgegevens:

Hospice De Duinsche Hoeve
Vliertwijksestraat 65
5244 NH Rosmalen

Contactpersoon: Dorien Aarts

T 073-5218881

E info@hospicededuinschehoeve.nl

I www.hospicededuinschehoeve.nl

Donaties en giften:

Als u het hospice financieel wilt ondersteunen kunt u dit doen door het overmaken van een bedrag op **IBAN NL42 RABO 0107 1454 99** ten name van Stichting Vrienden van Hospice De Duinsche Hoeve.

Stichting Vrienden van het Hospice:

Via de website kunt u zich aanmelden als vriend van het Hospice.

<http://www.hospicededuinschehoeve.nl/contactform.php>

Het bestuur van de Stichting Vrienden van het Hospice:

Voorzitter: Dhr. R. van de Mortel

Secretaris: Mevr. V. Esser - Rath

Penningmeester: Dhr. J. Buursma

Bestuurslid: Mevr. E.R.W.J.M. van de Ven - de Gruyter

Bestuur Stichting Hospice 's-Hertogenbosch e.o.

Voorzitter: Mevr. Mr. C. van Olden-Smit

Secretaris: Mevr. Mr. H.E. van Berckel-Dekker

Penningmeester: Dhr. Drs. F. Mannaerts

Bestuurslid: Dhr. Drs. S. Floor

Bestuurslid: Vacant

Redactie:

Merel van Elst - Swennen

Janine van Erp

Dorien Aarts

Vormgeving:

MaGie Ontwerp

Nieuwsbrief automatisch ontvangen in uw mailbox?

Mail uw emailadres naar info@hospicededuinschehoeve.nl onder vermelding van 'nieuwsbrief-ontvangen'.

Verspreiding via mail (PDF) als wel gedrukt.

